

LM...
ISC...
LIMIS

LIMIS kalbų ir tautybių klasifikatoriai

Irmantė Rabačiauskaitė
Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras

2010

- **Klasifikatorius** – tai duomenims grupuoti skirtas susistemintas objektų ar jų grupių sąrašas, skirtingus objektus pagal apibendrinančius požymius skirstantis į atskiras temines grupes.
  - **Kalbų klasifikatorius** kalbas sugrupuoja pagal kalbų struktūros skirtumus ir bendrumus. Kalbos skirstomos į šeimas, šeimos – į šakas, šakos – į grupes, grupės – į pogrupius. Iš pogrupių išskiriamos kalbos.
-

Kalbų klasifikatoriaus turinys

Klasifikatorius susideda iš:

- Hierarchiniu principu išdėstytų pagrindinių terminų – kalbos suskirstytos į šakas, šakos – į grupes, grupės – į pogrupius, pogrupiai – į kalbas.
- Pagrindinio termino šaltinio;
- Pagrindinio termino apibrėžimo - nurodomas kalbos priklausymas kalbų šeimai, kalbos paplitimas ir dydis pagal kalbančiųjų skaičių
- Pagrindinio termino apibrėžimo šaltinio;
- Šalutinio termino ir šalutinio termino šaltinio;
- Atitikmens užsienio kalba (anglų k.) bei atitikmens užsienio kalba šaltinio.

Klasifikatorius gali būti pildomas.

Kalbų klasifikatoriaus fragmentas

Pagrindinis terminas	Pagrindinis terminas	Pagrindinis terminas	Pagrindinis terminas	Pagrindinio termino šaltinis	Pagrindinio termino apibrėžimas / vartojimo pastaba	Pagrindinio termino apibrėžimo / vartojimo pastabos šaltinis	Šalutinis terminas 1	Šalutinio termino 1 šaltinis	Pagrindinio termino atitikmuo anglų kalba	Pagrindinio termino atitikmens anglų kalba šaltinis
					Gausiausia pasaulyje kalbų šeima. Priskiriama ~440 kalbų. Indoeuropiečių kalbomis kaip gimtosiomis kalba ~2,5 mlrd. žmonių.	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005, t. VIII, p. 93-94			Indo-European	<i>Ethnologue: Languages of the World</i> , http://www.ethnologue.com/show_family.asp?subid=2-16 (žiūrėta 2010 05 03).
				<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005, t. VIII, p. 94.	Indoeuropiečių kalbų šeimos šaka. Priskiriama ~310 kalbų. Priklauso indų, iranėnų ir dardų kalbos, paplitusios Indijoje, Pakistane, Nepale, Šri Lankoje, Irane, Irake, Afganistane, Tadžikijoje, Rytų Turkijoje, Kaukaze, Turkmėnijoje.	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005, t. VIII, p. 94; <i>Ethnologue: Languages of the World</i> , http://www.ethnologue.com/show_family.asp?subid=3-16 (žiūrėta 2010 05 17).			Indo-Iranian	<i>Ethnologue: Languages of the World</i> , http://www.ethnologue.com/show_family.asp?subid=3-16 (žiūrėta 2010 05 17).
					Indoeuropiečių šeimos indoiranėnų šakos kalbų grupė. Apima ~20 kalbų. Vartojamos Afganistane, Pakistane, Indijoje.	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2003, t. IV, p. 499.			Dardic	<i>Ethnologue: Languages of the World</i> , http://www.ethnologue.com/show_family.asp?subid=2
					Indoeuropiečių šeimos indoiranėnų šakos dardų kalbų grupės kalba. Vartojama Indijoje, taip pat Pakistane, Jungtinėje Karalystėje, JAV. Kalbančiųjų ~5,6 mln.	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005, t. VII, p. 499; <i>Ethnologue: Languages of the World</i> , http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=kas (žiūrėta 2010 05 17).			Kashmiri	<i>Ethnologue: Languages of the World</i> , http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=kas (žiūrėta 2010 05 17).

Tautybių klasifikatorius

Tautybių klasifikatorius apima tiek pasaulyje paplitusias, tiek dar besiformuojančias tautas.

Tautybių klasifikatoriaus sandara:

- Tautybių klasifikatoriuje skiriamos tautybės pagal pasaulio dalis.
- Pagrindiniai terminai išdėstyti abėcėlės tvarka.
- Pagrindinio termino apibrėžime nurodomas tautybės priklausymas pasaulio daliai, jos paplitimas ir dydis.
- Taip pat nurodomas pagrindinio termino apibrėžimo šaltinis, šalutinis terminas bei jo šaltinis, pagrindinio termino atitikmuo užsienio (anglų) kalba bei jo šaltinis.

Klasifikatorius gali būti pildomas.

Tautybių klasifikatoriaus fragmentas

USE	SN						
Pagrindinis terminas	Pagrindinio termino šaltinis	Pagrindinio termino apibrėžimas / vartojimo pastaba	Pagrindinio termino apibrėžimo / vartojimo pastabos šaltinis	Šalutinis terminas 1	Šalutinio termino 1 šaltinis	Pagrindinio termino atitikmuo anglų kalba	Pagrindinio termino atitikmens anglų kalba šaltinis
Europa							
ispanai		Europos nacija, gyvenanti Ispanijoje, taip pat Argentinoje, Brazilijoje, Prancūzijoje, Venesueloje, Vokietijoje, Šiaurės Afrikoje. XX a. pab. viso ~40,7 mln. žmonių.	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005, t. VIII, p. 280			Spanish	<i>Prancūzijos Frantiq duomenų bazės PACTOLS tautų tezaurus</i> , http://193.48.137.41/OpenTheSoWeb/Main?action=afficher_terme&id_terme=12695&id_langue=eng&id_thesaurus=1 (žiūrėta 2010 05 24).
italai		Europos tauta, gyvenanti Italijoje, taip pat JAV, Argentinoje, Australijoje, Prancūzijoje. XX a. pab. viso ~66,5 mln. žmonių.	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005, t. VIII, p. 362			Italians	<i>Prancūzijos Frantiq duomenų bazės PACTOLS tautų tezaurus</i> , http://193.48.137.41/OpenTheSoWeb/Main?action=afficher_terme&id_terme=12668&id_langue=eng&id_thesaurus=1 (žiūrėta 2010 05 24).
juodkalniečiai		Europos tauta, gyvenanti Serbijoje, Juodkalnijoje, JAV, Albanijoje. XX a. pab. viso ~540 tūkst. žmonių.	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2006, t. IX, p. 13			Monteneg	<i>Wikipedia, The Free Encyclopedia</i> , http://en.wikipedia.org/wiki/Montenegro (žiūrėta 2010 05 24).

Naudojama literatūra

- *Etnologue: Languages of the World*, 16th Edition, ed. M. Paul Lewis, 2009 http://www.ethnologue.com/family_index.asp
- Kavaliauskas V. *Pasaulio kalbos*, Vilnius: „Petro ofsetas“, 2002
- Skaitmeninė kalbų biblioteka *MultiTree: A Digital Library of Language Relationships*, <http://multitree.linguistlist.org>
- *Prancūzijos Frantiq duomenų bazės PACTOLS tautų tezaurus*, http://193.48.137.41/OpenThesoWeb/Navigation?id_langue=eng&action=afficher&id_terme=12866&pos_scroll=0&taille_scroll=166&is_micr otheso=false
- Visuotinė lietuvių enciklopedija, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2001-2009, t. I-XVI

Klasifikatorių reikšmė

- Kalbų ir tautybių klasifikatoriai reikalingi eksponatams, kuriuose yra įrašai įvairiomis kalbomis, kurių pavadinimuose ar aprašuose yra vartojamas tautos ar kalbos pavadinimas. Tai gali būti paveikslas, fotografija, antspaudas, audio įrašas ir kt.
  - Klasifikatoriai glaudžiai siejasi su raktažodžių žodynu.
  - Tautybių klasifikatorius siejasi su personalijų žodynu.
-

Ekspوناتai

Ariogalos miesto antspaudas

Žydų bendruomenės (kahalo)
antspaudos spaudas